

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС

полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

_____. _____ . 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Статус дисципліни: вибіркова

**Рівень вищої освіти: другий (освітньо-науковий/освітньо-творчий)
рівень**

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

Освітня програма: Право

Форми здобуття вищої освіти: денна, заочна

Мова навчання: українська

Форма підсумкового контролю: залік

Київ – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства України» складена для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю «Право» (081) галузі знань «Право» (08) за денною та заочною формою навчання.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Мостепанюк Людмила Олександрівна, доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні
кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ
(протокол від __.__.2021 № __)

Завідувач кафедри кримінального права
національної академії внутрішніх справ
майор поліції

Олена МАТЮШЕНКО

Схвалено науково-методичною радою
Національної академії внутрішніх справ
(протокол від __.____.2021 № __)

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРСЬВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток ____). (потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від _____.____ 202_ № ____

протокол науково-методичної ради
від _____.____ 202_ № ____

Завідувач кафедри
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Голова НМР
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток ____). (потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від _____.____ 202_ № ____

протокол науково-методичної ради
від _____.____ 202_ № ____

Завідувач кафедри
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Голова НМР
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток ____). (потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від _____.____ 202_ № ____

протокол науково-методичної ради
від _____.____ 202_ № ____

Завідувач кафедри
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Голова НМР
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток ____). (потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від _____.____ 202_ № ____

протокол науково-методичної ради
від _____.____ 202_ № ____

Завідувач кафедри
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Голова НМР
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є актуальні проблеми застосування кримінального законодавства України, процес професійної підготовки здобувачів вищої освіти в закладах вищої освіти, формування навичок правильної кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень.

Пререквізити (Prerequisite): «Кримінальне право. Загальна частина», «Кримінальне право. Особлива частина», «Теорія кваліфікації кримінальних правопорушень», «Кваліфікація окремих видів кримінальних правопорушень».

Постреквізити (Postrequisite): «Реалізація кримінального законодавства України», «Кримінально-правова охорона права власності», «Кримінально-правова охорона прав і свобод людини», «Кримінальна відповідальність за корупційні правопорушення».

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства України» є формування глибоких теоретичних і практичних знань щодо практичного застосування кримінального законодавства України; вироблення у магістрів вміння орієнтуватися у сучасних проблемах кримінального законодавства, аналізувати їх та висловлювати власну думку щодо причин і варіантів вирішення цих проблем; формування практичних навичок правильного застосування положень Кримінального кодексу України при кваліфікації кримінальних правопорушень.

Завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства України» є сприяння вихованню поважного ставлення до Закону про кримінальну відповідальність як важливого засобу захисту людини, її прав та свобод, проголошених Конституцією України, інтересів суспільства і держави від кримінально протиправних посягань.

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності «Право». За результатами опанування навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства України» фахівці освітнього ступеня магістр за спеціальністю 081 «Право» набувають інтегральні, загальні та фахові компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати проблеми в галузі професійної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових знань щодо доктринальних та практичних проблем кримінального права; здійснювати дослідження проблем кримінального права для переосмислення наявних і формування нових правових знань і практичне значення для вдосконалення національної правової системи в умовах європейського та євроатлантичного курсу України.

Загальні компетентності:

– здатність створювати, висловлювати чи реалізовувати нові ідеї, методи і технології шляхом критичного та інноваційного мислення з урахуванням впливу раціональних та ірраціональних, об'єктивних і суб'єктивних факторів, а також можливих варіантів розвитку подій під час застосування положень закону про кримінальну відповідальність (ЗК-1);

– здатність вирішувати проблеми, досягаючи поставленої мети (цілей), через пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел (нормативних актів, доктринальних джерел, судової практики) (ЗК-2);

– здатність використовувати сучасні цифрові технології для розвитку творчості, соціальної інтеграції, співпраці з іншими людьми, задоволення приватних і публічних інтересів через взаємодію з програмним забезпеченням, електронними пристроями та штучним інтелектом (ЗК-9).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

– здатність аналізувати, зіставляти та узагальнювати інформацію з огляду на різні наукові погляди, інтерпретувати отримані результати наукової діяльності правової та суміжних з нею галузей знань засобами державної мови, володіти культурою усного та писемного мовлення через розуміння природи наукової мови, а також застосування її у процесі наукової та фахової комунікації в аспекті різножанрової інтерпретації (СК-5);

– здатність розв’язувати важливі проблеми сучасного кримінального права, базуючись на комплексних наукових знаннях загальної та особливої частин кримінального права, кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень, вирішувати завдання професійної діяльності з обов’язковим урахуванням кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень, визначати переконливість аргументів у процесі оцінки кримінально-правових явищ і процесів (СК-11);

– здатність визначати проблеми сучасної віктимологічної профілактики, ґрунтуючись на системних наукових знаннях із кримінологічної віктимології, розуміти та прогнозувати стан віктимності та віктимізації суспільства, застосувати систему заходів віктимологічної профілактики (СК 12);

– здатність аналізувати нагальні проблеми сучасного публічного права, оцінювати вітчизняне конституційне та пов’язані з ним інші галузі законодавства на предмет відповідності міжнародним і європейським стандартам (СК 19).

Програмні результати навчання:

– монологічне, діалогічне та полілогічне мовлення, застосовувати знання української наукової мови для забезпечення ефективної професійної комунікації (ПРН 5);

– формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу чинного кримінального законодавства та пропозиції щодо його вдосконалення, надавати фахові висновки стосовно окремих підходів до правового регулювання кримінально-правових відносин з достатньою обґрунтованістю, пояснювати характер кримінально-правових подій і процесів з розумінням професійного та суспільного контекстів (ПРН 11);

– організувати і проводити науково-теоретичні та прикладні дослідження з віктимологічної профілактики з використанням сучасної методології та інструментарію, вміння розробляти заходи віктимологічного впливу на окремі види кримінальних правопорушень (ПРН 12);

– критично оцінювати сучасний стан правового регулювання публічно-правових відносин, висловлювати обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення конституційного та пов’язаних з ним інших галузей законодавства України, ви-

користувати отримані навички в науково-педагогічній і професійній правозастосовній діяльності (ПРН 19).

Перелік знань, умінь, навичок:

- знати: законодавчі та теоретичні проблеми, пов'язані з актуальними проблемами застосування кримінального законодавства України; актуальні проблеми попередньої кримінально протиправної діяльності; співучасті у кримінальному правопорушенні; обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння; актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості; проти власності; проти громадського порядку та моральності; у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; судові роз'яснення із вказаних проблем;

- вміти: аналітично оцінювати актуальні проблеми кримінального законодавства України; визначати проблемні питання та формувати шляхи їх подолання; використовувати наукові розробки теорії кримінального права при тлумаченні та застосуванні норм кримінального законодавства.

- практичні навички: використовувати понятійно-категоріальний апарат кримінального права для вирішення правових проблем у різних сферах суспільного життя; застосувати теоретичні та практичні знання щодо особливостей кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень для високопрофесійного виконання службових обов'язків працівників Національної поліції в процесі правозастосовної діяльності.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри кримінального права, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою k006@naia.kiev.ua

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ESTS – 3	Галузь знань «Право» 08 Спеціальність «Право» 081	Вибіркова	
Кількість тем – 10	Ступінь вищої освіти: магістр	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		6 год.	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самоств. роботи – 60	Практичні, семінарські		
	12 год.	12 год.	
	Самостійна робота		
	+	+	
	Індивідуальні завдання:		
	Вид контролю: залік		

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

денна та заочна форми здобуття вищої освіти (д/б, ксф)

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього го	у тому числі				Всього го	у тому числі			
		л	с	п	с.р.		л	с	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Актуальні проблеми попередньої кримінально протиправної діяльності	8		2		6					
Тема 2. Актуальні проблеми співучасті у кримінальному правопорушенні	8			2	6			2		
Тема 3. Актуальні проблеми обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння	8		2		6				2	
Тема 4. Актуальні проблеми інших заходів кримінально-правового характеру	8		2		6					
Тема 5. Актуальні проблеми заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	8		2		6					
Тема 6. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи	12	2	2	2	6			2		
Тема 7. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	8			2	6				2	
Тема 8. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти власності	12	2	2	2	6			2		
Тема 9. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності	8			2	6				2	
Тема 10. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	10	2		2	6			2		
Залік										
Всього годин	90	6	12	12	60			8	6	

4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА № 1. Актуальні проблеми попередньої кримінально протиправної діяльності.

Питання до семінарського заняття

1. Актуальні проблеми стадій умисного кримінального правопорушення: поняття та види. Поняття закінченого кримінального правопорушення.
2. Актуальні проблеми готування до кримінального правопорушення: поняття, ознаки та види. Відмінність готування від виявлення наміру.
3. Актуальні проблеми замаху на кримінальне правопорушення: поняття, ознаки та види. Види замаху. Відмінність замаху від готування.
4. Актуальні проблеми добровільної відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця, її поняття та ознаки.
5. Актуальні проблеми діяльного каяття, його відмінність від добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Які основні відмінності закінченого кримінального правопорушення від попередньої кримінально протиправної діяльності?
2. Визначте правила кваліфікації закінченого кримінального правопорушення.
3. Як відмежовувати попередню кримінально протиправну діяльність від виявлення умислу?
4. Як кваліфікується готування до кримінального правопорушення при альтернативному та неконкретизованому умислі?
5. Як кваліфікується невдала співучасть?
6. Як кваліфікується досягнення змови на вчинення кримінального правопорушення в організованій групі?
7. Як кваліфікується закінчене кримінальне правопорушення, що являє собою готування до іншого кримінального правопорушення?
8. Як кваліфікується невдала спроба вчинити кримінальне правопорушення з матеріальним складом, якщо фактично заподіяна шкода є ознакою складу іншого закінченого кримінального правопорушення?
9. Як кваліфікується замах на кримінальне правопорушення при альтернативному та неконкретизованому умислі?
10. Як кваліфікується кримінальне правопорушення, об'єктивна сторона якого включає два чи більше діяння?

ТЕМА № 2. Актуальні проблеми співучасті у кримінальному правопорушенні.

Питання до семінарського заняття

1. Актуальні проблеми співучасті у кримінальному правопорушенні: поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті.
2. Актуальні проблеми видів співучасників.
3. Актуальні проблеми форм співучасті: поняття, ознаки, значення.

4. Спеціальні питання відповідальності співучасників.
5. Актуальні проблеми добровільної відмова співучасників від доведення кримінального правопорушення до кінця.
6. Актуальні проблеми причетності до кримінального правопорушення: поняття та види. Відмінність причетності від співучасті у кримінальному правопорушенні.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Як відмежовувати попередню кримінально протиправну діяльність від виявлення умислу?
2. Які є правила кваліфікації кримінального правопорушення, вчиненого групою осіб?
3. Як кваліфікуються дії особи, яка створила злочинну організацію з метою вчинення тяжкого чи особливо тяжкого кримінального правопорушення, а також здійснювала керівництво такою організацією?
4. Які є правила кваліфікації кримінального правопорушення, вчиненого за попередньою змовою групою осіб?
5. Як кваліфікуються дії підбурювача, якщо він виконує ще й функцію пособника кримінального правопорушення?
6. Яка відмінність організованої групи від злочинної організації?
7. Як кваліфікуються дії учасників організованої групи чи злочинної організації?
8. Визначте правила кваліфікації дій співучасників при ексцесі виконавця.
9. Як кваліфікується посереднє виконавство?
10. Як кваліфікується дії співучасників при провокації кримінального правопорушення?

ТЕМА № 3. Актуальні проблеми обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Питання до семінарського заняття

1. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння, у кримінально-правовій доктрині та розділі VIII КК України.
2. Актуальні проблеми необхідної оборони: поняття та умови правомірності.
3. Актуальні проблеми крайньої необхідності: поняття та ознаки.
4. Актуальні проблеми затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття та умови правомірності.
5. Актуальні проблеми фізичного або психічного примусу.
6. Актуальні проблеми виконання наказу або розпорядження.
7. Актуальні проблеми діяння, пов'язаного з ризиком.
8. Актуальні проблеми виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Які умови правомірності необхідної оборони?
2. Що означає перевищення меж необхідної оборони?
3. В якому випадку закон дозволяє застосовувати зброю, інші засоби та предмети незалежно від наслідків?
4. Чи є випадки, коли уявна оборона виключає кримінальну відповідальність?
5. Чим відрізняється необхідна оборона від крайньої необхідності?
6. За якої умови фізичний примус виключає відповідальність?
7. В якому випадку ризик визнається виправданим?
8. В якому випадку буде перевищення меж заподіяння шкоди, при виконанні спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації?

ТЕМА № 4. Актуальні проблеми інших заходів кримінально-правового характеру.

Питання до семінарського заняття

1. Актуальні проблеми примусових заходів медичного характеру.
2. Види примусових заходів медичного характеру. Примусове лікування.
3. Зміст та класифікація обмежувальних заходів.
4. Спеціальна конфіскація. Випадки застосування спеціальної конфіскації.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.
2. Види спеціальних лікувальних установ, що здійснюють примусове лікування.
3. Дайте визначення примусових заходів медичного характеру.
4. Визначте види примусових заходів медичного характеру.
5. Розкрийте порядок припинення застосування примусових заходів медичного характеру.
6. Яким чином здійснюється продовження застосування примусових заходів медичного характеру?
7. Що таке примусове лікування та до яких осіб воно застосовується і яким чином здійснюється примусове лікування?

ТЕМА № 5. Актуальні проблеми заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Питання до семінарського заняття

1. Актуальні питання заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичної особи.
2. Заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб: окремі проблемні питання.
3. Штраф щодо юридичних осіб: проблеми кримінально-правової регламентації.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Розкрити поняття юридична особа.
2. Що є підставами застосування до юридичної особи заходів кримінально- правового характеру.
3. Розкрити конфіскація майна юридичної особи.
4. Розкрити ліквідація юридичної особи.
5. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень.

ТЕМА № 6. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.**Питання до семінарського заняття**

1. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи: загальна характеристика, поняття і види.
2. Актуальні проблеми вбивства: поняття та види.
3. Актуальні проблеми тілесних ушкоджень: поняття і види.
4. Ознаки тяжкого тілесного ушкодження. Відмінність тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого, від вбивства та заподіяння смерті через необережність.
5. Актуальні проблеми залишення в небезпеці. Відмінність від ненадання допомоги особі, що перебуває в небезпечному для життя становищі.
6. Актуальні проблеми побоїв і мордування. Відмінність від тілесних ушкоджень та катування.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. На які види поділяються умисні вбивства?
2. Чи можливо вбивство однієї людини і замах на життя іншої кваліфікувати як вбивство двох або більше осіб?
3. Чи можливе вчинення умисного вбивства з непрямим умислом?
4. Які види легких тілесних ушкоджень?
5. Чим відрізняється катування від інших видів кримінальних правопорушень проти здоров'я?
6. Хто буде суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 134 КК України «Незаконне проведення абортів»?
7. В якому випадку має місце незаконна лікувальна діяльність (ст. 138 КК України)?

Практичне заняття

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

ТЕМА № 7. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.**Питання до семінарського заняття**

1. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: поняття та види.
2. Актуальні проблеми зґвалтування: поняття та кваліфікуючі ознаки. Відмінність від сексуального насильства.
3. Актуальні проблеми примушування до вступу в статевий зв'язок.
4. Актуальні проблеми розбещення неповнолітніх.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Хто може бути потерпілим при зґвалтуванні?
2. Які наслідки не охоплюються «особливо тяжкими наслідками», при зґвалтуванні?
3. Які є типові форми насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом?
4. З чим пов'язується досягнення особою статевої зрілості?
5. При яких умовах вчиняється примушування до вступу в статевий зв'язок?

ТЕМА № 8. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти власності.

Питання до семінарського заняття

1. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти власності: загальна характеристика, поняття і види.
2. Актуальні проблеми крадіжки. Відмежування її від суміжних кримінальних правопорушень.
3. Актуальні проблеми грабежу.
4. Актуальні проблеми розбою. Відмінність розбою від грабежу.
5. Актуальні проблеми вимагання чужого майна і його відмінність від розбою.
6. Актуальні проблеми шахрайства. Відмежування від шахрайства с фінансовими ресурсами.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Яка основна відмінність крадіжки від грабежу?
2. Яка основна відмінність розбою від вимагання?
3. Що слід розуміти під насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи під час розбою?
4. У чому полягає схожість вимагання та примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань?
5. Що є предметом незаконного привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї?
6. Коли самовільне будівництво будівель або споруд вважається закінченим кримінальним правопорушенням?

Практичне заняття

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

ТЕМА № 9. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

Питання до семінарського заняття

1. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.
2. Актуальні проблеми групового порушення громадського порядку та масових заворушень.
3. Актуальні проблеми хуліганства.
4. Актуальні проблеми сутенерства або втягнення особи в заняття проституцією.
5. Актуальні проблеми суспільних відносин, які забезпечують принцип вільного розвитку особистості та умови нормального розвитку і виховання неповнолітніх.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Кваліфікація знищення, руйнування або пошкодження пам'яток – об'єктів культурної спадщини та самовільне проведення пошукових робіт на археологічній пам'ятці.
2. Кваліфікація знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду.
3. У чому полягає відмінність між масовими заворушеннями і груповим порушенням громадського порядку та хуліганства?
4. Що слід розуміти під грубим порушенням громадського порядку у кримінальному правопорушенні, передбаченому ст. 296 КК України?
5. В яких випадках грубе порушення громадського порядку при вчиненні хуліганства може бути визнане за ознакою особливої зухвалості та виняткового цинізму?

Практичне заняття

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

ТЕМА № 10. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Питання до семінарського заняття

1. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

2. Актуальні проблеми зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України) і перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК України).

3. Актуальні проблеми службового підроблення (ст. 366 КК України) відмежування від декларування недостовірної інформації (ст. 366-1 КК України).

4. Актуальні проблеми прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України).

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Неправомірна вигода як предмет кримінального правопорушення: проблемні питання тлумачення.

2. Нематеріальні активи: проблемні питання визначення.

3. Службова особа публічного права як суб'єкт кримінального правопорушення у сфері службової діяльності.

4. Службова особа приватного права як суб'єкт кримінального правопорушення у сфері професійної діяльності.

Практичне заняття

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

5. ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. ПРАКТИКУМ

Тема 1. Актуальні проблеми попередньої кримінально протиправної діяльності.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Особливості відмежування продовжуваного кримінального правопорушення від триваючого.
2. Особливості відмежування дійового каяття від добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення.
3. Дискусійні питання кваліфікації готування та замаху на кримінальне правопорушення з неконкретизованим (невизначеним) умислом.
4. Правила кваліфікації позитивної посткримінальної поведінки (дійове каяття).

Завдання для самостійного вивчення:

1. Як кваліфікується готування до кримінального правопорушення при альтернативному та неконкретизованому умислі?
2. Як кваліфікується невдала співучасть?
3. Як кваліфікується досягнення змови на вчинення кримінального правопорушення, організованої групи, участі в організованій групі?
4. Як кваліфікується закінчений кримінальне правопорушення, що являє собою готування до іншого кримінального правопорушення?
5. Як кваліфікується невдала спроба вчинити кримінальне правопорушення з матеріальним складом, якщо фактично заподіяна шкода є ознакою складу іншого закінченого кримінального правопорушення?

Тема 2. Актуальні проблеми співучасті у кримінальному правопорушенні.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Правила кваліфікації дій співучасників при ексцесі виконавця.
2. Правила кваліфікації посереднього виконавства.
3. Правила кваліфікації співучасті зі спеціальним суб'єктом.
4. Правила кваліфікації дій співучасників при провокації кримінального правопорушення.
5. Правила кваліфікації окремих видів причетності до кримінального правопорушення.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Яка відмінність організованої групи від злочинної організації?
2. Як кваліфікуються дії учасників організованої групи чи злочинної

організації?

3. Визначте правила кваліфікації дій співучасників при різних видах ексцесу виконавця.

4. Як кваліфікується дії співучасників при простій та складній співучасті?

5. Як кваліфікується дії співучасників при добровільній відмові?

Тема 3. Актуальні проблеми обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Актуальні питання щодо поняття та видів обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

2. Особливості умов правомірності затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.

3. Дискусійні питання щодо ознак крайньої необхідності.

4. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Які умови правомірності необхідної оборони?

2. Що означає перевищення між необхідної оборони?

3. В якому випадку закон дозволяє застосовувати зброю, інші засоби та предмети незалежно від наслідків?

5. Чим відрізняється необхідна оборона від крайньої необхідності?

6. За якої умови фізичний примус виключає відповідальність?

7. В якому випадку ризик визнається виправданим?

8. В якому випадку буде перевищення меж заподіяння шкоди, при виконанні спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації?

Тема 4. Актуальні проблеми інших заходів кримінально-правового характеру.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Припинення застосування примусових заходів медичного характеру через змінення психічного стану особи на краще.

2. Види примусових заходів медичного характеру: надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку; госпіталізація до психіатричного закладу із звичайним наглядом; госпіталізація до психіатричного закладу з посиленням наглядом; госпіталізація до психіатричного закладу із суворим наглядом.

3. Випадки застосування спеціальної конфіскації.

4. Осудність та неосудність особи, яка притягується до кримінальної відповідальності, застосування до неосудних осіб примусових заходів медичного характеру.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.
2. Види спеціальних лікувальних установ, що здійснюють примусове лікування.

Тема 5. Актуальні проблеми заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Ефективність та дієвість впровадження кримінальної відповідальності юридичних осіб в Україні: причини та способи вирішення.
2. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру.
3. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Особливості притягнення юридичної особи до кримінальної відповідальності.
2. Поняття та перелік юридичних осіб, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру.
3. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень.
4. Штраф, ліквідація, конфіскація як заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Тема 6. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Актуальні проблеми зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.
2. Актуальні проблеми незаконного проведення абортів.
3. Актуальні проблеми незаконної лікувальної діяльності.
4. Актуальні проблеми примушування до вступу в статевий зв'язок.
5. Актуальні проблеми статевого зносин з особою, яка не досягла 16 років.
6. Актуальні проблеми понятійного аспекту домашнього насильства.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Які об'єктивні та суб'єктивні ознаки катування?

2. Хто є суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 134 КК України «Незаконне проведення абортів»?

3. В чому виражається суб'єктивна сторона зараження венеричною хворобою?

4. В чому виражається об'єктивна сторона порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини?

5. Які наслідки не охоплюються «особливо тяжкими наслідками», при зґвалтуванні?

6. В чому виражаються об'єктивні ознаки примушування до вступу в статевий зв'язок?

Тема 7. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки зґвалтування.

2. Сексуальне насильство.

3. Види спеціальних суб'єктів при кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Що слід розуміти під статевою свободою та статевою недоторканістю?

2. Що слід розуміти під сексуальним насильством?

3. Хто є потерпілим при вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 154 КК України?

4. Що слід розуміти під тяжкими наслідками передбаченими ч. 5 ст. 154 КК України?

5. Що слід розуміти під розпусними діями при розбещенні неповнолітніх?

Тема 8. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти власності.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Актуальні проблеми привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

2. Актуальні проблеми умисного знищення або пошкодження майна.

3. Актуальні проблеми самовільного зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво.

4. Актуальні проблеми придбання, отримання, зберігання чи збуту майна, одержаного кримінально протиправним шляхом.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Яка відмінність насильства, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого від насильства, яке є небезпечним?

2. У чому відмінність заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою від шахрайства?

3. В чому виражаються об'єктивні ознаки умисного пошкодження об'єктів електроенергетики?

4. В чому виражається об'єктивна сторона порушення обов'язків щодо охорони майна?

5. У чому полягає відмінність вимагання від примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань?

6. Що є предметом незаконного привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї?

Тема 9. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти громадського порядку і моральності.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Теоретичні та практичні питання щодо визначення хуліганства як мотиву кримінального правопорушення.

2. Відмежування «масових заворушень» від «групового порушення громадського порядку» та «хуліганство».

3. Кваліфікація втягнення неповнолітніх у кримінально протиправну діяльність та відмежування від суміжних кримінальних правопорушень.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Які ознаки включає об'єктивна сторона кримінального правопорушення, передбаченого ст. 293 КК України?

2. В чому полягає відмінність між масовими заворушеннями і груповим порушенням громадського порядку?

3. Що слід розуміти під грубим порушенням громадського порядку у кримінальному правопорушенні, передбаченому ст. 296 КК України?

4. В яких випадках грубе порушення громадського порядку при вчиненні хуліганства може бути визнане за ознакою особливої зухвалості?

5. В яких випадках застосування вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень при вчиненні хуліганства (ч. 4 ст. 296 КК України) має місце як особливо кваліфікуюча ознака в діях винної особи?

6. Що є предметом кримінального правопорушення при вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 297 КК України?

Тема 10. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Вирішення практичних задач:

У процесі заняття розв'язати задачі із посібника: Кримінальне право України. Особлива частина: Збірник завдань.

Реферати:

1. Об'єктивні ознаки зловживання владою або службовим становищем.
2. Актуальні проблеми службової недбалості.
3. Поняття службової особи у кримінальному праві.
4. Відмежування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг від суміжних кримінальних правопорушень.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Актуальні проблеми зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.
2. Актуальні проблеми провокації підкупу.
3. Актуальні проблеми зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.
4. Актуальні проблеми незаконного збагачення.

5.2. ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Що визнається закінченим кримінальним правопорушенням?
2. До якої стадії відноситься виявлення умислу?
3. Чи тягне за собою кримінальної відповідальності готування до кримінального проступку?
4. Як кваліфікується закінчене кримінальне правопорушення?
5. Як слід кваліфікувати вчинення непридатного замаху на «просте» вбивство (без обтяжуючих та пом'якшуючих обставин)?
6. Як слід кваліфікувати дії співучасників при ексцесі виконавця, коли виконавець замість задуманого співучасниками, вчиняє інше кримінальне правопорушення?
7. Чи можлива добровільна відмова при закінченому замаху на кримінальне правопорушення?
8. Як слід кваліфікувати дії співучасників (організатора, підбурювача, пособника) у разі, коли вони повною мірою виконали свої функції у кримінальному правопорушенні, але виконавець вчинив лише незакінчений замах на обумовлене кримінальне правопорушення?
9. Як слід кваліфікувати вчинене при «відхиленні дії» при вбивстві?
10. Як кваліфікуються готування до одного кримінального правопорушення та замах на вчинення іншого кримінального правопорушення, якщо вони мають місце в системі повторності тотожних кримінальних правопорушень?
11. При вчиненні яких кримінальних правопорушень неможлива стадія готування?

12. Чи можлива стадія замаху при вчиненні вбивства через необережність?
13. Як слід кваліфікувати організацію або утримання місць для незаконного вживання наркотичних засобів?
14. Як слід кваліфікувати дії учасників злочинної організації при вчиненні ними кримінального правопорушення?
15. Як кваліфікуються дії групи осіб, яка за попередньою змовою заподіяла потерпілому умисне тяжке тілесне ушкодження?
16. Які обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння, передбачені Кримінальним кодексом України?
17. Які інтереси можна захистити у стані необхідної оборони?
18. Чому можна завдати шкоди у стані необхідної оборони?
19. У чому полягає перевищення меж необхідної оборони?
20. В якому випадку закон дозволяє застосовувати зброю, інші засоби та предмети незалежно від наслідків?
21. В яких випадках перевищення меж необхідної оборони карається за кримінальним законодавством України?
22. Чи підлягає відповідальності особа, якщо вона в стані «уявної оборони» не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення щодо нападу, але при цьому перевищила межі захисту?
23. Чи можлива необхідна оборона проти правомірних дій (наприклад, проти санкціонованого обшуку)?
24. В якому випадку відсутній ексцес оборони, незалежно від тяжкості заподіяної шкоди?
25. Що є підставою виникнення стану необхідної оборони?
26. Що означає крайня необхідність?
27. В яких випадках особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності?
28. За якої умови фізичний примус виключає відповідальність?
29. Чи підлягає відповідальності за виконання явно кримінально протиправного наказу або розпорядження особа, яка усвідомлювала або могла усвідомити його кримінальну протиправність?
30. В якому випадку ризик визнається виправданим?
31. В якому випадку буде перевищення меж заподіяння шкоди, при виконанні спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації?
32. Чи є випадки, коли уявна оборона виключає кримінальну відповідальність?
33. Як у Кримінальному кодексі України визначається поняття умисного вбивства?
34. На які види поділяються умисні вбивства?
35. Які обставини обтяжують відповідальність при умисному вбивстві?
36. Чи може вбивство однієї людини і замах на життя іншої кваліфікувати як вбивство двох або більше осіб?

37. Коли умисне вбивство слід кваліфікувати як вчинене з корисливих мотивів?
38. Хто може бути суб'єктом умисного вбивства?
39. Яка ознака об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого ст. 129 КК України «Погроза вбивством» є обов'язковою?
40. Що таке тілесні ушкодження?
41. Які ознаки тяжкого тілесного ушкодження?
42. За якими ознаками умисне вбивство (ч. 1 ст. 115 КК України) слід відмежовувати від тяжких тілесних ушкоджень, що потягли за собою смерть потерпілого (ч. 2 ст. 121 КК України)?
43. Які види легких тілесних ушкоджень?
44. Які кваліфікуючі ознаки зґвалтування, передбачені у ч. 2 ст. 152 КК України?
45. Які є типові форми сексуального насильства (ст. 153 КК України)?
46. Які тілесні ушкодження не охоплюються тяжкими наслідками від сексуального насильства?
47. Які дії не охоплюються об'єктивною стороною зґвалтування (ст. 152 КК України)?
48. Коли зґвалтування (ч. 1 ст. 152 КК України) вважається закінченим кримінальним правопорушенням?
49. Які наслідки не охоплюються «тяжкими наслідками» при зґвалтуванні (ч. 5 ст. 152 КК України)?
50. При яких умовах вчиняється примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК України)?
51. Яка основна відмінність розбою від вимагання?
52. Який матеріальний розмір завданої шкоди визначає межу між дрібним викраденням та кримінально протиправним викраденням?
53. Яка основна відмінність крадіжки від грабежу?
54. Як визначається значна шкода для потерпілого при крадіжці (ч. 3 ст. 185 КК України)?
55. Коли крадіжка не визнається вчиненою повторно (ч. 2 ст. 185 КК України)?
56. Коли крадіжка (ст. 185 КК України) вважається закінченим кримінальним правопорушенням?
57. Що є предметом незаконного привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї (ст. 193 КК України)?
58. Коли розбій визнається вчиненим повторно (ч. 2 ст. 185 КК України)?
59. Що слід розуміти під насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи під час розбою (ст. 187 КК України)?
60. Коли викрадення не вважається вчиненим таємно?
61. Які наслідки не охоплюються розбоєм (ст. 187 КК України)?
62. У чому полягає схожість вимагання (ч. 1 ст. 189 КК України) та примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань (ч. 1 ст. 355 КК України)?

63. Яка кваліфікуюча обставина передбачена при вчиненні шахрайства (ст. 190КК України)?

64. Коли самовільне будівництво будівель або споруд (ст. 197-1 КК України) вважається закінченим кримінальним правопорушенням?

65. Кваліфікація групового порушення громадського порядку та відмінність від масових заворушень.

66. Кваліфікація хуліганства.

67. Кваліфікація наруги над могилою.

68. Кваліфікація створення або утримання місць розпусти і звідництва.

69. Кваліфікація сутенерства або втягнення особи в заняття проституцією.

70. Кваліфікація втягнення неповнолітніх у кримінально протиправну діяльність.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Навчальними планами курсових чи дипломних робіт не передбачено.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЮ

Основними формами проведення занять з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства» є лекційні, семінарські та практичні заняття та самостійна робота. Після закінчення вивчення цієї навчальної дисципліни здобувачі складають залік (денна та заочна форми навчання).

Словесні методи:

Розповідь-пояснення використовується під час навчання протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та здобувачем, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувача на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність здобувачів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи:

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

Рольова гра: пояснення фабули (змісту й умов гри); підготовку дійових осіб для виконання своїх ролей; підготовку учнів-експертів, ведучого.

Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом семінарських занять, а також шляхом:

- проведення експрес-опитувань,
- тестування,
- підготовки доповідей і рефератів,
- написання самостійних і модульних контрольних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів вміння застосовувати їх на практиці.

Проміжний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння здобувачами теоретичного і практичного матеріалу і здійснення в межах семестру наприкінці планового вивчення навчальної дисципліни. Рівень практичних навичок оцінюється в процесі виконання здобувачами аналізу матеріалів кримінального провадження за тематикою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (денна та заочна форма навчання) після закінчення вивчення всього курсу навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства України» для підготовки фахівців освітнього ступеня магістр.

8. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Актуальні проблеми та кваліфікація закінченого кримінального правопорушення.
2. Актуальні проблеми та кваліфікація готування до кримінального правопорушення.
3. Актуальні проблеми та кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення.
4. Формула кваліфікації при попередній кримінально протиправній діяльності.
5. Актуальні проблеми та кваліфікація добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.
6. Актуальні проблеми та кваліфікація позитивної посткримінальної поведінки (дійове каяття).
7. Актуальні проблеми та кваліфікація готування до кримінального правопорушення та замаху на кримінальне правопорушення при альтернативному й неконкретизованому умислі.
8. Актуальні проблеми та кваліфікація посягання при «відхиленні дії».
9. Актуальні проблеми та кваліфікація кримінального правопорушення, вчиненого в співучасті.
10. Формула кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті.
11. Актуальні проблеми та кваліфікація дій виконавця.
12. Актуальні проблеми та кваліфікація дій організатора.
13. Актуальні проблеми та кваліфікація дій учасників організованої групи чи злочинної організації.
14. Актуальні проблеми добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця при співучасті.
15. Актуальні проблеми та кваліфікація дій співучасників при ексцесі виконавця.
16. Актуальні проблеми та кваліфікація кримінального правопорушення, вчиненого групою осіб і групою осіб за попередньою змовою.
17. Актуальні проблеми та кваліфікація невдалої співучасті.
18. Актуальні проблеми та кваліфікація дій підбурювача.
19. Актуальні проблеми та кваліфікація дій пособника.
20. Актуальні проблеми та кваліфікація посереднього виконавства.
21. Актуальні проблеми та кваліфікація співучасті зі спеціальним суб'єктом.
22. Актуальні проблеми та кваліфікація вчиненого при провокації кримінального правопорушення.
23. Актуальні проблеми та кваліфікація причетності до кримінального правопорушення, її відмінність від співучасті.
24. Актуальні проблеми обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

25. Актуальні проблеми необхідної оборони.
26. Актуальні проблеми затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
27. Актуальні проблеми крайньої необхідності.
28. Поняття, мета, види примусових заходів медичного характеру.
29. Примусове лікування, його поняття та умови призначення. Види спеціальних лікувальних установ, що здійснюють примусове лікування.
30. Спеціальна конфіскація. Випадки застосування спеціальної конфіскації.
31. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.
32. Актуальні проблеми вбивства: поняття та види. Проблеми кваліфікації.
33. Актуальні проблеми та особливості кваліфікації тілесних ушкоджень.
34. Актуальні проблеми кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості.
35. Актуальні проблеми зґвалтування.
36. Актуальні проблеми та особливості кваліфікації розбою (ст. 187 КК України) і вимагання (ст. 189 КК України) як кримінальних правопорушень проти власності.
37. Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.
38. Актуальні проблеми та особливості кваліфікації хуліганства. Поняття особливої зухвалості та виняткового цинізму.
39. Актуальні проблеми та особливості кваліфікації перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Відмежування від зловживання владою або службовим становищем.
40. Кваліфікаційна характеристика прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Відмежування від одержання незаконної винагороди працівником державного підприємства, установи чи організації.

9. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

9.1. Нормативне підґрунтя встановлення рейтингу компетентності здобувачів

Нормативним підґрунтям встановлення рейтингу компетентності є Закон України «Про вищу освіту». Відповідно до ст. 50 Закону України «Про вищу освіту» формами організації освітнього процесу є: 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) практична підготовка; 4) контрольні заходи.

Розподіл балів, з яких формується рейтинг компетентності здобувачів вищої освіти, відбувається між поточним контролем (60 балів) та підсумковим контролем (40 балів).

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)										Підсумкови й контроль	Підсумкова кількість балів
										залік	
Мах 60%										Мах 40%	Мах 100%
Тем а 1	Тем а 2	Тем а 3	Тем а 4	Тем а 5	Тем а 6	Тем а 7	Тем а 8	Тем а 9	Тема 10		

9.2. Рейтинг компетентності здобувачів з навчальної дисципліни

Рейтинг компетентності здобувачів з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства», що забезпечуються кафедрою кримінального права Національної академії внутрішніх справ включає *рейтинг компетентності з навчальної роботи* (аудиторна робота та самостійна робота) та *рейтинг компетентності з підсумкового контролю* (контрольні заходи), що відповідає пропорції за 100-бальною шкалою.

Здобувачам додатково до підсумкового рейтингу компетентності з дисципліни можуть бути зараховані *бали наукової роботи*. У разі зарахування додаткових балів за результатами наукової роботи загальний рейтинг компетентності здобувачів з навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів¹.

Якщо сумарний рейтинг компетентності здобувачів складає менше 60 балів, він вважається таким, що має академічну заборгованість.

9.2.1. Рейтинг з навчальної роботи здобувачів

Відповідно до структури навчального плану навчальна робота складається з *аудиторної роботи* (лекційні, семінарські заняття) та *самостійної роботи*.

Оцінювання компетентності з навчальної роботи здобувачів з дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства»

¹ Тобто даний рейтинг є додатковим і у разі перевищення 100 бальної шкали зменшується на ту кількість балів які її перевищують. Наприклад, *рейтинг компетентності з навчальної роботи* (аудиторна робота та самостійна робота) – 55 балів, *рейтинг компетентності з підсумкового контролю* (контрольні заходи) – 35 балів, *рейтингові бали за наукову роботу* – 20 балів, сума 55+35+20=110, *загальний рейтинг компетентності* 100 балів.

здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 0 до 5. Важливо пам'ятати, що бали це не число, що отримуються в результаті вимірювань і обчислень, а приписане оціночне судження. Виставляючи бали, науково-педагогічний працівник має їх обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика оцінювання рівня компетентності здобувачів вищої освіти – магістрів

Бали	Критерій оцінювання компетентності
0	Незадовільний рівень компетентності. У здобувача відсутні знання навчального матеріалу або він відмовляється відповідати на запитання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.
1	Мінімальний рівень компетентності. Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
2	Недостатній рівень компетентності. Здобувач має безсистемні знання, допускає формально-логічні помилки при формулюванні понять, класифікаційних критеріїв та їхньому тлумаченні. Хаотично і невпевнено викладає матеріал, не здатен відділяти головне від другорядного, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
3	Достатній рівень компетентності. Здобувач має базові знання з навчальної дисципліни. Формулює юридичні поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати. Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.
4	Добрий рівень компетентності. Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямах впливу на інші явища), навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з

² Здобувачу слід пам'ятати, що отримання зазначеного балу негативно впливає на загальний рейтинг компетентності і може привести до академічної заборгованості.

³ Здобувачу слід пам'ятати, що отримання зазначеного балу негативно впливає на загальний рейтинг компетентності і може привести до академічної заборгованості.

	<p>посиланням на нормативно-правові акти та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.</p>
5	<p>Відмінний рівень компетентності. Здобувач має <i>системні знання</i> глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації правових явищ в різних теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та європейському праві (в межах часу, предмету, простору). Здатен обґрунтувати перспективи розвитку правових явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проектів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.</p>

Рейтинг компетентності з навчальної роботи здобувача, з дисципліни, визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача, отриманого на семінарських та практичних заняттях з урахуванням роботи на лекційних заняттях та самостійної роботи протягом опанування навчальної дисципліни та помноженого на коефіцієнт K_1 ($K_1=60:5=12$) з округленням результату до цілого числа.

Середній бал здобувача визначається шляхом додавання усіх балів отриманих на семінарських заняттях з урахуванням роботи на лекційних заняттях та самостійної роботи протягом опанування навчальної дисципліни, поділених на кількість відповідей здобувача з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5)⁴. **При визначенні середнього балу здобувача необхідною умовою його зарахування є те, що відповідні бали мають бути отримані здобувачем не менше як на 50% занять з навчальної роботи. У разі не виконання зазначеної умови або коли середньоарифметичний бал здобувача менший 2,5 здобувач вважається таким, що має академічну заборгованість яку зобов'язаний ліквідувати шляхом відпрацювання тем програми навчальної дисципліни, з яких не має відповідних балів.**

9.2.2. Рейтинг з підсумкового контролю здобувача

Відповідно до навчального плану *підсумковий* контроль з дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства», що

⁴ Наприклад, з дисципліни навчальним планом передбачено 5 семінарських та практичних занять. Для того щоб не мати академічної заборгованості здобувача має відповідати більше ніж на 50% занять тобто на 3 парах. Отже, виконуючи зазначену вимогу він працював на першому занятті і отримав 3 бали, на другому занятті він не підготувався і отримав 0 балів (які в подальшому пересклав на 4), на третьому занятті здобувач був у добовому наряді отримав Н яку в подальшому пересклав на 3 бали, на останньому – 4 бали. Середньоарифметичний бал складає загальна сума балів поділена на кількість оцінок $(3+0+4+3+4):5=2,8$. Відповідно рейтинг компетентності з навчальної роботи здобувача буде $2,8 \times 12 = 33,6 \approx 34$.

забезпечуються кафедрою кримінального права Національної академії внутрішніх справ, передбачений у формі заліку.

Залік із перевірки компетентності з дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства» складається письмово або усно за білетами підсумкового контролю, які пропонуються здобувачеві. Максимальна кількість балів з підсумкового контролю здобувача становить 40 балів.

Кількість білетів підсумкового контролю має перевищувати кількість здобувачів у навчальній групі не менше, ніж на 5 одиниць. Кількість питань в білеті підсумкового контролю з навчальних дисциплін визначається кафедрою з урахуванням специфіки дисципліни.

Оцінювання компетентності здобувачів під час підсумкового контролю здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне питання. Виставляючи рівень компетентності, науково-педагогічний працівник має його обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями (табл. 1).

Рейтинг компетентності з підсумкового контролю здобувачів визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача отриманого за кожне питання білету підсумкового контролю помножене на коефіцієнт K_2 ($K_2=40:5=8$) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал здобувача з підсумкового контролю визначається шляхом додавання усіх балів отриманих за кожне питання білету підсумкового контролю поділених на кількість питань білету з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5)⁵.

9.2.3. Рейтинг наукової роботи здобувача

За результатами семестрової наукової роботи здобувачів їх рейтинг компетентності з дисципліни може бути підвищений з урахуванням рівнів результативності такої роботи.

Рейтингові бали за наукову роботу здобувачів нараховуються з урахуванням рівнів результативності цієї роботи. Відповідні значення рівнів та додаткові бали визначаються згідно з таблицею (табл. 2).

---

⁵ Наприклад, магістр відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 3 бали, за друге 4 бали, за третє 5 балів, за четверте 2 бали. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання заліку буде $((3+4+5+2) \div 4) \times 8 = 28$. Або інший приклад, магістр відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 3 бали, за друге 4 бали, за третє 5 балів. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання заліку буде $((3+4+5) \div 3) \times 8 = 32$. Або ще приклад, магістр відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 4 бали, за друге 5 балів. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання заліку буде $((4+5) \div 2) \times 8 = 36$.

Таблиця 2

Характеристика оцінювання рівня творчих досягнень здобувача

Результати творчої роботи здобувача	Рівень результативності та додаткові бали
Стаття у факультетському (інститутському) збірнику, призове місце на конкурсі наукових робіт слухачу факультету (інституту), приз за експонат на виставці, доповідь на факультетській (інститутській) науковій конференції та ін.	I рівень факультетський (інститутський) – 5 балів
Ті ж досягнення на заходах академічного рівня, прийняття до розгляду заявки на патент та ін.	II рівень академічний – 10 балів
Ті ж досягнення на заходах міжвузівського рівня чи МОН, МВС декілька досягнень II рівня, участь у республіканських виставках, національних олімпіадах, отримання державного патенту, заявка на закордонне патентування.	III рівень міністерський, міжвузівський – 15 балів
Статті в міжнародних збірниках та журналах, доповіді на міжнародних конференціях і семінарах, участь у міжнародних олімпіадах, конкурсах та виставках, отримання закордонного патенту.	IV рівень міжнародний – 20 балів

9.3. Фіксація результатів компетентності здобувача

Для занесення результатів компетентності здобувача у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача використовується таблиця співвідношення між рейтингом здобувача та ECTS оцінками (табл. 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90–100	відмінно	A	відмінне виконання
85–89	добре	B	вище середнього рівня
75–84		C	загалом хороша робота
66–74		D	непогано виконання
60–65	задовільно	E	відповідає мінімальним критеріям
35–59	незадовільно	F	необхідне перескладання
1–34		F	необхідно повторне вивчення курсу

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна. При вивченні дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства України» можуть використовуватися наступне обладнання: ноутбук, мультимедійний проектор, програмне забезпечення (IBM i2, ArcGIS), яке дозволяє ефективно та змістовно демонструвати належну інформацію під час занять. Крім того використовується програмне забезпечення: ZOOM, VIBER, MOODLE та інші, за допомогою якого можна проводити дистанційне навчання з навчальної дисципліни.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Бабаніна В. В. Механізм створення та реалізації кримінального законодавства України: монографія. Київ, ФОП Маслаков, 2019. 512 с.
2. Бондаренко О. С., Кришевич О. В., Пахомов В. В. Предмет злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг: науково-практ. посіб. Суми: Сумський держ. ун-т, 2019. 313 с.
3. Задоя К. П. Узагальнення проблем застосування законодавства, що встановлює відповідальність за корупційні злочини / ред. М. І. Хавронюк. Київ, 2019. URL: <https://www.slideshare.net/CentrePravo/ss-186225317>.
4. Конституція України від 28 червня 1996 р. (офіційний текст). URL: <http://www.president.gov.ua/en/content/constitution.html>.
5. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / За ред. М. І. Хавронюка. Київ: Москаленко О. М., 2019. 464 с.
6. Кримінальна відповідальність за несанкціоноване втручання в роботу ЕОМ: монографія / Ю. А. Бельський, П. А. Воробей, А. В. Савченко, О. Г. Колб. Київ: Юрінком Інтер, 2019 р. 263 с.
7. Кримінальний кодекс України. Станом на 20.01.2020. Офіційний текст. Постатейний зміст. Київ, ЦУЛ, 2020. 175 с.
8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та допов. Київ: ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
9. Орловський Р. С. Теоретичні та методологічні проблеми інституту співучасті у кримінальному праві України: монографія. Харків: Право, 2019. 624 с.
10. Попович В. М., Трачук П. А., Андрушко А. В., Логін С. В. Актуальні проблеми кримінального права: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 256 с.
11. Постанови Пленуму Верховного Суду України (2002–2009 рр.). URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs>.
12. Право Європейського Союзу: нормат. матеріали / за ред. І. В. Яковюка. Харків: Право, 2019. 500 с.
13. Строган А. Ю. Склад злочину як підстава кримінальної відповідальності: навч. посіб. Київ: Атіка, 2007. 424 с.
14. Судово-практичний коментар до Кримінального кодексу України: упор. та автор передмови М. І. Хавронюк. Київ: Юрисконсульт, 2006. 550 с.
15. Судово-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. Савченка А. В. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 1272 с.
16. Сучасна кримінально-правова система в Україні: реалії та перспективи. Ю. В. Баулін, М. В. Буроменський, В. В. Голіна, В. К. Гришук, О. В. Зайчук, В. О. Навроцький, О. В. Наден, Ю. В. Нікітін, Н. М. Оніщенко, Ю. А. Пономаренко, М. І. Хавронюк, О. В. Харитонова, В. І. Шакурн. Київ: ВАІТЕ, 2015. 688 с.
17. Тацій В. Я., Борисов В. І., Демидова Л. М. Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застосування: монографія. Харків: Право, 2017. 400 с.

Підручники:

1. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. 5-те вид. Київ: Атіка, 2009. 408 с.
2. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Бабенко А. М., Вапсва Ю. А., Грищук В. К. та ін. Харків: Вид-во ХНУВС, 2011. 378 с.
3. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / Бабенко А. М., Вапсва Ю. А., Грищук В. К. та ін. Харків: Вид-во ХНУВС, 2011. 432 с.
4. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / Алієва О. М., Гаврильченко Л. К., Гончар Т. О., Заркуа Л. Д. та ін. 4-е вид. Харків: Одиссей, 2009. 312 с.
5. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 5-те вид. Харків: Право, 2015. 528 с.
6. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 5-те вид. Харків: Право, 2015. 680 с.
7. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів: підручник / за заг. ред. проф. Шакуна В. І. Київ: Алерта, 2013. 320 с.
8. Українське кримінальне право. Загальна частина: підручник / за ред. В. О. Навроцького. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 712 с.
9. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. 2-ге вид. Київ: Атіка, 2009. 512 с.

Навчальні посібники:

1. Вереша Р. В. Вина у кримінальному праві: навчально-методичний вимір: навч. посіб. Київ: Атіка, 2006. 408 с.
2. Вереша Р. В. Кваліфікаційне оцінювання суддів: навч.-практ. посіб. Київ: Алерта, 2017. 386 с.
3. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ: Алерта, 2016. 352 с.
4. Вереша Р. В. Суб'єктивний елемент злочину: бібліографія. Київ: Алерта, 2018. 110 с.
5. Воробей П. А. Захист потерпілого від злочину в кримінально-виконавчому праві: навч. посіб. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2010. 176 с.
6. Грищук В. К., Пасєка О. Ф. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: міжнародний досвід та основні теоретичні підходи: наук.-практ. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 296 с.
7. Данилевський А. О., Болдарь Г. Є. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти життя та здоров'я особи: проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів: наук.-практ. посібник. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2011. 152 с.
8. Джу́жа О. М., Моїсеєв Є. М. Проблеми потерпілого від злочину (кримінологічний та психологічний аспекти): навч. посіб. Київ, 1994. 51 с.
9. Ковітіді О. Ф. Звільнення від кримінальної відповідальності за нормами Загальної частини КК України: навч. посіб. Сімферополь:

ВД «Квадранал», 2005. 224 с.

10. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів: навч. посібн. 3-тє вид. Київ: Атіка, 2007. 592 с.

11. Кримінальне право України. Загальна частина. Альбом схем: навч. посіб / В. Я. Горбачевський, І. А. Вартилицька, О. В. Микитчик, В. С. Плугатир, М. В. Плугатир. Київ: Алерта, 2015. 212 с.

12. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. 3-є вид. Київ: Правова єдність, Алерта, 2014. 352 с.

13. Кримінальне право України. Особлива частина. Альбом схем: навч. посіб / В. Я. Горбачевський, І. А. Вартилицька, О. В. Микитчик, В. С. Плугатир, М. В. Плугатир. Київ: Алерта, 2015. 576 с.

14. Кримінальне право України: Курс тестових завдань: навч. посіб. / О. М. Джужа, В. В. Кузнецов, В. І. Осадчий, В. С. Плугатир, М. В. Сийплові. Київ: КНТ; Самміт-Книга, 2012. 368 с.

15. Маляренко В. Т., Музика А. А. Амністія та помилування в Україні: навч. посіб. Київ: Атака, 2007. 700 с.

16. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посібник. 2-ге вид. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 512 с.

17. Попович В. М., Трачук П. А., Андрушко А. В., Логін С. В. Актуальні проблеми кримінального права: навч. посіб. Київ: ЮрІнком Інтер, 2009. 256 с.

18. Савченко А. В. Корупційні злочини (кримінально-правова характеристика): навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 168 с.

19. Савченко А. В., Батюк О. В. Нормативно-правові підстави діяльності, пов'язаної із запобіганням корупційним та іншим злочинам у сфері виконання покарань. Корупційні та інші злочини, що вчиняються у сфері виконання покарань: кримінологічна характеристика та запобігання: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 444 с. (С. 190–221).

20. Савченко А. В., Кузнецов В. В. Кримінальне право України: посіб. для підготовки до державних екзаменів. Київ: ФОРМ О. С. Ліпкан, 2011. 184 с.

21. Старовойтова Ю. Г. Загальна частина кримінального права Англії та США: навч. посіб. Київ: Атіка, 2012. 104 с.

22. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України: навч. посіб. Харків: 1994. 76 с.

23. Уголовное право зарубежных государств. Общая часть: учеб. пособ. / под ред. и с предисл. И. Д. Козочкина. М.: Омега-Л, Институт международного права и экономики им. А. С. Грибоедова, 2003. 576 с.

24. Уголовное право зарубежных государств. Особенная часть: учеб. пособ. / под ред. И. Д. Козочкина. М.: Издательский дом «Камерон», 2004. 528 с.

25. Хохлова І. В., Шем'яков О. П. Кримінальне право зарубіжних країн (в питаннях та відповідях): навч. посіб. Київ: Центр навчальної літ-ри, 2006. 256 с.

26. Хряпінський П. В. Заохочувальні норми у кримінальному законодавстві України: навч. посіб. Київ: Центр учбової літ-ри, 2008. 192 с.

Допоміжна:

Монографії:

1. Бабіков О. П., Олійник О. О. Кримінально-правова характеристика підкупу службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно – правової форми: історичний, зарубіжний та вітчизняний досвід. монографія. Миргород, 2019. 225 с.
2. Батиргарєєва В. С. Рецидивна злочинність в Україні: соціально-правові та кримінологічні проблеми: монографія. Харків: «Право», 2009. 576 с.
3. Баулін Ю. В. Обстоятельства, исключают преступность деяния. Харків: Основа, 1991. 360 с.
4. Баулін Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності: монографія. Київ: Атіка, 2004. 296 с.
5. Бельський Ю. А., Воробей П. А., Савченко А. В., Колб О. Г. Кримінальна відповідальність за несанкціоноване втручання в роботу ЕОМ: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2019 р. 263 с.
6. Берзін П. С. Злочинні наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально-правове значення: монографія. Київ: Дакор, 2009. 736 с.
7. Берзін П. С. Київська школа кримінального права (1834–1960 р.): історико-правове дослідження: монографія. Київ: КНТ, 2008. 436 с.
8. Бондаренко О. С., Кришевич О. В., Пахомов В. В. Предмет злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг: науково-практичний посібник. Суми: Сумський державний ун-т, 2019. 313 с.
9. Брич Л. П. Теорія розмежування складів злочинів: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 712 с.
10. Віскунов В. В. Кримінальна відповідальність за знищення, підробку або заміну номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 224 с.
11. Вознюк А. А. Кримінальна відповідальність за створення злочинних об'єднань та участь у них: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 928 с.
12. Вознюк А. А. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності учасників організованих злочинних об'єднань: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 236 с.
13. Воробей П. А. Кримінально-праве ставлення в вину: монографія. Київ: Атіка, 2009. 176 с.
14. Воробей П. А. Теорія і практика кримінально-правового ставлення в вину: монографія Київ: Видавництво Національної академії внутрішніх справ України, 1997. 184 с.
15. Глистин В. К. Проблемы уголовно-правовой охраны общественных отношений (объект и квалификация преступлений). Л.: Изд.-во Ленингр. ун-та, 1979. 127 с.
16. Головкін Б. М. Корислива насильницька злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання: монографія. Харків: Право, 2011. 244 с.
17. Грищук В. К., Пасєка О. Ф. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: міжнародний досвід та основні теоретичні підходи: монографія. Київ: 2017. 314 с.

18. Гусев А. М. Толкование закона и аналогия в уголовном праве: монография. М.: Юрлитинформ, 2019. 179 с.
19. Данилевська Ю. О., Каменський Д. В. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення: проблеми кримінально-правової кваліфікації: практ. пос. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 288 с.
20. Діденко В. П. Історія кримінального права України: монографія. Київ, ВБ «Аванпост-Прим», 2009. 164 с.
21. Дорогин Д. А. Исполнение закона как обстоятельство, исключающее уголовную ответственность: монография. М.: Юрлитинформ, 2020. 240 с.
22. Дудоров О. О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи: наук.-практ. пос. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. 352 с.
23. Дудоров О. О., Мовчан Р. О. Кримінальна відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво: монограф. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. 400 с.
24. Ємельянов М. В. Кримінальна відповідальність за шахрайство: монографія. Харків: Видавництво «Право», 2014. 176 с.
25. Житний О. О. Кримінальне право України в міжнародному вимірі (порівняльно-правовий аналіз): монографія: Харківський нац. ун-т внутр. справ. Харків: Одісей, 2013. 376 с.
26. Заславська М. Г. Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей: соціальна обумовленість і склад злочину: монографія. Харків: Видавництво «Право», 2013. 216 с.
27. Зінченко І. О. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання: монографія / за заг. ред. проф. В. І. Тютюгіна. Харків: Фінн, 2008. 336 с.
28. Зінченко О. І., Тютюгін В. І. Одиначні злочини: поняття, види, кваліфікація: монографія. Харків: «Фінн», 2010. 256 с.
29. Злобин Г. А., Никифоров Б. С. Умысел и его формы. М.: Юрид. лит., 1972. 264 с.
30. Калмиков Д. О., Данилевський А. О. Кримінальна та адміністративна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами: монографія: Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 616 с.
31. Камликов Д. О. Кримінальна відповідальність за експлуатацію дітей: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. 560 с.
32. Киричко В. М. Кримінальна відповідальність за корупцію. Харків: Право, 2013. 424 с.
33. Коржанский Н. Й. Объект и предмет уголовно-правовой охраны. М.: Акад. МВД СССР, 1980. 248 с.
34. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / За ред. М. І. Хавронюка. Київ: Москаленко О. М., 2019. 464 с.
35. Корчевський М. В. Кримінально-правова охорона інформаційної безпеки: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. 528 с.

36. Крайник Г. С. Кримінальна відповідальність за забруднення або псування земель в Україні: монографія. Харків: Право, 2019. 204 с.
37. Кришевич О. В., Кузьменко О. В., Чорна В. Г. Адаптація національного законодавства відповідно до Угоди про асоціацію з Європейським Союзом: наукова монографія. Київ: Видавничий центр «Кафедра», 2019. С. 410–429.
38. Кудрявцев В. Н. Общая теория квалификации пре ступлений. М.: Юридическая литература, 1972. 352 с.
39. Кузнецов В. В. Кримінально-правова охорона громадського порядку в українському вимірі: монографія. Київ: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2012. 908 с.
40. Кузнецов В. В., Бабаніна В. В., Кузнецова Л. О. Кримінальна відповідальність за хуліганство: національний та зарубіжний досвід: монографія. Київ: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2013. 268 с.
41. Куц В. М., Кириченко Ю. В. Кримінальна відповідальність за незаконне використання електричної або теплової енергії: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 160 с.
42. Лопашенко Н. А. Размышления об уголовном праве. Принципы уголовного законодательства. Уголовный закон. Преступление, проступок и состав преступления. Авторский курс: монография. М.: Юрлитинформ, 2020. 440 с.
43. Луценко Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України: монографія. Харків: Право, 2015. 200 с.
44. Максимович Р. Л. Поняття службової особи у кримінальному праві України: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2008. 304 с.
45. Мелешко Н. П., Тарло Е. Г. Уголовно-правовые системы России и зарубежных стран (криминологические проблемы сравнительного правоведения, теории, законодательная и правоприменительная практика). М.: Издательство «Юрлитинформ», 2003. 304 с.
46. Микитчик О. В. Філософія злочину: монографія. Київ: Київський нац-ий ун-т внут. справ, 2006. 188 с.
47. Михайленко П. П., Кузнецов В. В., Михайленко В. П. Рецидивна злочинність в Україні: монографія / за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. П. П. Михайленка. Київ: ВБ «Аванпост-прим», 2009. 168 с.
48. Музика А. А., Горох О. П. Покарання за незаконний обіг наркотичних засобів: монографія. Хмельницький, 2010. 255 с.
49. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид. Київ: ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
50. Нікіфорова Т. І. Обставини, які пом'якшують покарання, за кримінальним правом України. Харків: Харків юридичний, 2009. 208 с.
51. Новицький Г. В. Поняття і форми співучасті у злочині за кримінальним правом України: наук.-практ. посіб. Київ: Вища школа, 2001. 95 с.
52. Новоселов Г. П. Учение об объекте преступления. Методологические аспекты. М.: Изд-во НОРМА, 2001. 208 с.

53. Олійниченко В. В. Звільнення від кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) за ч. 4 та ч. 5 ст. 212 КК України: монографія. Харків: Право, 2019. 256 с.

54. Орлеан А. М. Кримінально-правове забезпечення в Україні охорони людини від експлуатації: монографія. Кам'янець-Подільський: П. П. Буйницький О. А., 2014. 456 с.

55. Орловський Р. С. Теоретичні та методологічні проблеми інституту співучасті у кримінальному праві України: монографія. Харків: Право, 2019. 624 с.

56. Осадчий В. І. Кримінально-правовий захист правоохоронної діяльності: монографія. Київ: Атіка, 2004. 336 с.

57. Пионтковский А. А. Учение о преступлении по советскому уголовному праву. М. Государственное из-во юрид. лит-ры, 1961. 366 с.

58. Письменський Є. О. Звільнення від покарання та його відбування: коментар до кримінального законодавства та практики його застосування. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. 216 с.

59. Пономаренко Ю. А. Види наказаний по уголовному праву Украины: монографія. Харків, Издательство «ФИНН», 2009. 344 с.

60. Попрас В. О. Штраф як вид покарання за кримінальним правом України: монографія. Харків: Право, 2009. 224 с.

61. Право Європейського Союзу: нормат. матеріали / за ред. І. В. Яковюка. Харків: Право, 2019. 500 с.

62. Рарог А. И. Вина в советском уголовном праве. Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1987. 186 с.

63. Рарог А. И. Квалификация преступлений по субъективным признакам. СПб.: Юридический центр Пресс, 2003. 279 с.

64. Савченко А. В. Кримінальне законодавство України та федеральне кримінальне законодавство Сполучених Штатів Америки: комплексне порівняльно-правове дослідження: монографія. Київ: КНТ, 2007. 596 с.

65. Савченко А. В. Мотив і мотивація злочину: монографія. Київ: Атіка, 2002. 144 с.

66. Савченко А. В., Кришевич О. В. Злочини у сфері службової діяльності, пов'язаної з наданням професійних послуг. Науково-практичний коментар до розділу XVII Особливої частини Кримінального кодексу України. За заг. ред. В. І. Шакуна. Київ: Алерта, 2012. 160 с.

67. Савченко А. В., Кузнецов В. В., Москаль Д. П., Сийпловіч М. В. Кримінальна відповідальність за зґвалтування та насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом: монографія. Ужгород: ТОВ «ІВА», 2012. 272 с.

68. Савченко А. В., Репецький С. П. Суспільна моральність як об'єкт злочинних посягань: монографія. Івано-Франківськ: Тіповід, 2012. 280 с.

69. Савченко А. В., Шуляк Ю. Л. Кримінальна відповідальність за шахрайство в Україні та за кордоном: порівняльно-правове дослідження. Київ: Вид-во ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. 216 с.

70. Сенаторов М. В. Потерпілий від злочину в кримінальному праві: монографія. За наук. ред. В. І. Борисова. Харків: Право, 2006. 208 с.
71. Сердюк П. П. Теоретичні й методологічні проблеми сучасного кримінального права: монографія. Запоріжжя: Акцент Інвест-Трейд, 2012. 800 с.
72. Созанський Т. І. Кваліфікація сукупності злочинів: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 240 с.
73. Старук Ю. О. Кримінальна відповідальність за використання майна, здобутого від незаконного обігу наркотиків: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. 320 с.
74. Тарарухин С. А. Квалификация преступлений в судебной следственной практике. Київ: «Юринком», 1995. 208 с.
75. Терентев В. И. Уголовная ответственность специального субъекта преступления по уголовному праву Украины: монографія. Одесская нац. юрид. академия. Николаев, 2004. 189 с.
76. Трайнин А. Н. Общее учение о составе преступления. М.: Государственное издательство юридической литературы, 1957. 363 с.
77. Трайнин А. Н. Состав преступления по советскому уголовному праву. М.: Государственное издательство юридической литературы, 1951. 387 с.
78. Ус О. В. Кримінальна відповідальність за підбурювання до злочину: монографія. Харків: Видавець Ф О – П Вапнярчук Н. М., 2007. 264 с.
79. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми. Київ: Атіка, 2005. 332 с.
80. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: монографія. Київ: Юрисконсульт, 2006. 1048 с.
81. Чернеток М. П. Виконання майнових покарань: монографія / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Харків, 2006. 175 с.
82. Шевченко Є. В. Злочини з похідними наслідками. Харків: СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2005. 216 с.

Статті:

1. Akimov Mykhailo, Politova Anna Definition of corrupt crimes and practice of application of some articles of Criminal Code of Ukraine in corruption counteraction. *The institutionalization of public relations in the fight against corruption: the experience of countries of Eastern and Western legal traditions (universal theoretical framework for relevant anti-corruption law of Ukraine): collective monograph. Volume 2* Tallinn: Baltija Publishing, 2019. 448 p. Pp. 168–187.
2. Babanina V. Structure of mechanism of implementation of Criminal legislation. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2019. № 2 (111). С. 81–86.
3. Mykhailo Akimov. Criminal offences against election rights: problems of their aggravating and extra aggravating vestiges. *Application of English language in the teaching of criminal legal disciplines: Interuniversity Scientific and Practical*

Internet Conference (Kyiv, June 6, 2019). URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/14272>.

4. Savchenko A. V., Drozd O. Y., Oliinyk O. S. Comparative and legal analysis of criminal and legal protection of individual components of natural environment: European and international experience. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Volume VIII, Fall, 7 (29): 1897–1193. DOI: 10.14505/jarle.v8.5 (29).13. Available from: <https://journals.aserspublishing.eu/jarle/issue/archive>.

5. Акимов М. О. Уголовно-правовая квалификация воинских преступлений, совершенных в период военного положения. *Борьба с преступностью: теория и практика*: матер. VII Междунар. научн.-практ. конф., (Могилев, 5 апр. 2019 г.) URL: http://elib.institutemvd.by/handle/MVD_NAM/468.

6. Вознюк А. А. Банди, терористичні об'єднання, не передбачені законом воєнізовані або збройні формування – спеціальні види злочинних об'єднань чи самостійні форми співучасті? *Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку*: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 25-річчя ХНУВС (18 квіт. 2019 р., м. Харків). Харків: ХНУВС, 2019. С. 51–54.

7. Вознюк А. А. Банди, терористичні об'єднання, не передбачені законом воєнізовані або збройні формування – спеціальні види злочинних об'єднань чи самостійні форми співучасті? *Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку*: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 25-річчя ХНУВС (18 квіт. 2019 р., м. Харків). Харків: ХНУВС, 2019. С. 51–54.

8. Дудоров О. О. Зловживання впливом: проблеми кваліфікації (судова практика). *Юридичний вісник України*. 2019. URL: <https://barristers.org.ua/news/zlovzhyvannya-vplyvom-problemy-kvalifikatsiyi-sudova-praktyka/>

9. Задоя К. П. Узагальнення проблем застосування законодавства, що встановлює відповідальність за корупційні злочини / ред. М. І. Хавронюк. Київ, 2019. URL: <https://www.slideshare.net/CentrePravo/ss-186225317>.

10. Кришевич О. В. Понятійний аспект суб'єкту злочину при підкупі службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. *Юридична наука*. 2018. № 7 (85). С. 50–57.

11. Mostepaniuk Liudmila Classification of criminal legal execution. *Application of English Language in the Teaching of Criminal Legal Disciplines [Text]* : Materials of Interuniversity Scientific and Practical Internet Conference (Kyiv, June 05, 2019). Kyiv : National Academy of Internal Affairs, 2019. С. 77–79.

12. Мостепанюк Л.А. Ответственность за домашнее насилие в Уголовном кодексе Украины. *Современные проблемы предупреждения преступлений в сфере семейно-бытовых отношений*: Материалы международной научно-практической конференции (15 мая 2019 г.). Алматы, 2019. С. 55 – 60.

13. Мостепанюк Л.О. Види кримінальних правопорушень. *Кримінальне правопорушення: національний та зарубіжний виміри*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (24 травня 2019 р., Одеса). Ред. кол. :

Є.Л. Стрельцов, В.О. Туляков, В.П. Кедик [та ін.]. Одеса : Юридична література, 2019. С. 87 – 89.

14. Мостепанюк Л.О. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність, у законодавстві Радянської України (1921-1991 р.р.). *Актуальні проблеми кримінального права* : тези доп. X Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяч. пам'яті проф. П. П. Михайленка (м. Київ, 22 листоп. 2019 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. С. 326–328

15. Мостепанюк Л.О. Зарубіжний досвід відбування довічного позбавлення волі. *Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення* [Текст] : матеріали міжвузів. наук.-практ. круглого столу (Київ, 28 трав. 2020 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 268 – 271.

16. Мостепанюк Л.О. Кримінально-правова характеристика злочинів, пов'язаних з незаконним збагаченням. *Розслідування незаконного збагачення* [Текст] : метод. рек., 2-ге видання / [А.П. Запотоцький, О.М. Стрільців, В.В. Крижна та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 95 с.

17. Мостепанюк Л.О. Предмет злочину, передбаченого статтею 240-1 Кримінального кодексу України. *Актуальні питання виявлення та розкриття злочинів національною поліцією: вітчизняний та зарубіжний досвід* [Текст] : матеріали Міжнар. наук.-практ. круглого столу (Київ, 19 лют. 2020 р.) / [редкол.: В.В. Черней, С.Д. Гусарев, С.С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 247–249.

18. Мостепанюк Л.О. Про зміни до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за порушення встановленого державою порядку щеплення громадян від інфекційних хвороб // *Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави*: матеріали XIII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Одеса, 31 березня 2021 р. Одеса: ОДУВС, 2021. С. 220 – 221.

19. Мостепанюк Л.О. Соціальна обумовленість незаконного видобування, збуту, придбання, передачі, пересилання, перевезення, переробки бурштину. *Реформування кримінального законодавства крізь призму історичного надбання* [Текст] : матеріали міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 18 берез. 2021 р.) / [редкол.: В.В. Черней, С.Д. Гусарев, С.С. Чернявський та ін.]. – Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 89 – 91.

20. Мостепанюк Л.О. Ступінь тяжкості кримінальних правопорушень як критерій їх класифікації. *Актуальні питання теорії та практики досудового розслідування кримінальних проступків* : матеріали міжвідомчого науково-практичного круглого столу (Київ, 14 листопада 2019 року). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. С. 215–217.

21. Мостепанюк Л.О. Щодо запровадження покарання у вигляді довічного позбавлення волі за особливо тяжкі корупційні злочини. *Злочинність і протидія їй в умовах сингулярності: тенденції та інновації* : зб. тез доп. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті члена Правління Кримінологічної асоціації України, професора Тетяни Андріївни Денисової (м. Харків, 16 квіт. 2021 р.) / МВС

України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кримінол. асоц. України. Харків: ХНУВС, 2021. С. 326 – 328.

22. Мостепанюк Л.О., Павловська А.А. Аналіз складу злочину, передбаченого статтею 240-1 Кримінального кодексу України. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2020. № 2. С. 126–133.

23. Мостепанюк Л.О., Хабло О.Ю. До питання про необхідність відповідальності присяжних як учасників кримінального провадження. *Актуальні проблеми кримінального права (пам'яті професора П.П. Михайленка)* : тези доп. XI Міжнар. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 20 листоп. 2020 р.) [Текст] / ред. кол. : В.В. Черней, С.Д. Гусарев, С.С. Чернявський. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 118–120.

24. Царьова І. В. Термінологічний характер словосполучень у мові Кримінального кодексу України. *Термінологічний вісник*. 2019. Вип. 5. С. 206–212.

Електронні джерела та адреси з мережі Internet:

1. Кримінальне право. Загальна частина: мультимед. навч. посіб. / А. В. Савченко, О. В. Процюк, І. А. Вартилицька, О. В. Микитчик, О. В. Кришевич, В. В. Кузнецов, В. В. Бабаніна, О. О. Семенюк, О. В. Смаглюк, Т. М. Приходько, О. М. Шармар, Л. Є. Вільхова // Програмний продукт Свідцтво про реєстр автор. права на твір № 45706, ДІСВ; автор. права належать НАВС від 20.09.2012. URL: http://www.naiu.kiev.ua/books/mnp_krum_pravo_zag/index.html

2. Порядок обчислення розміру фактичних витрат закладу охорони здоров'я на стаціонарне лікування потерпілого від злочинного діяння та зарахування стягнених з винних осіб коштів до відповідного бюджету і їх використання: постанова Кабінету Міністрів України від 16 липня 1993 р № 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-93-%D0%BF>

3. Постанови Пленуму Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/postanovap/.

4. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 1 жовтня 1996 р. № 392/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/96-%D0%B2%D1%80>

5. Про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства: конвенція ООН від 26 листопада 1968 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_168

6. Про порядок здійснення помилування: положення затверджене Указом Президента України від 21 квітня 2015 р. № 223/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223/2015>

7. Про практику застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування: постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-05>

8. Про практику застосування судами законодавства у справах про злочини неповнолітніх: постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va005700-04>

9. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: постанова

Пленуму Верховного Суду України від 4 червня 2010 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-10>

10. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05>

11. Про практику застосування судами України законодавства про погашення і зняття судимості: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 жовтня 2003 р. № 16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0016700-03>

12. Про практику призначення судами кримінального покарання: постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03/ed20031024>

13. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05>

14. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру: постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-06>

15. Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні: Закон України від 17 квітня 1991 р. № 962-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-12>

16. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи. постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 7 лютого 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03>

17. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 30 травня 2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-08>

18. Про судову практику у справах про необхідну оборону: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-02>

19. Про судову практику у справах про хабарництво: постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 26 квітня 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02>

20. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-02>

11. Інформаційні ресурси

<http://www.president.gov.ua> – офіційний веб-сайт Офісу Президента України.

<http://www.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

<http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.

<http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб-портал судової влади України.

<http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора.

<http://www.minjust.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.

<http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний державний реєстр судових рішень.

<http://www.nbu.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.

<http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.

<http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm> – Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія.

<http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib> – Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія».

<http://lawcentre.org.ua> – Центр розвитку українського права.